

Tracheal kanyle

Beskrivelse af produktet

En trachealkanyle er en kanyle, som er sat ind fra forsiden af halsen, og som skaber en kunstig og fri luftvej. Den består af en yder- og en inderkanyle. Yderkanyle skal udskiftes ca. en gang om måneden i hospitalsregi. Inderkanyle kan tages ud og skal rengøres dagligt. Trachealkanyler findes i sølv, plastik og silikone.

Sammenhæng som produktet indgår i

En trachealkanyle anvendes af patienter, der har fået foretaget en tracheostomi.

Udstyr og tilbehør

Fastgøringsbånd/halsbånd, taleventil med og uden HME, "svensk næse", sug, engangssugekatetre, traktealservietter, piberensere/resepinde til rensning af inderkanyle, beskyttelsescreme mm. er eksempler på udstyr og tilbehør.

Udstyr og tilbehør, som er nært knyttet til og/eller nødvendigt at anvende sammen med hjælpemidlet/ behandlingsredskabet udleveres af den instans, som er ansvarlig for at udlevere hjælpemidlet/behandlingsredskabet. Det er den ansvarlige instans, der vurderer hvilket udstyr og tilbehør, der er nødvendigt/nært tilknyttet.

Se Ankestyrelsens principafgørelse 44-18 om udstyr og tilbehør.

Se "Bemærkninger og særlige aftaler".

Det primære formål med anvendelsen

Det primære formål med anvendelsen af en trachealkanyle er at sikre en fri luftvej. Det er et behandlende sigte, og trachealkanyle er derfor et behandlingsredskab.

Se "Hjælp til fastlæggelse af det primære formål".

Bemærkninger og særlige aftaler

Tale/kommunikation til borgere med en tracheostomi:

Umiddelbart efter operationen sættes en kanyle. En læge vurderer, om der skal være en indbygget taleventil. Både kanyle og taleventil udleveres af hospitalet.

Efter 4 uger kommer patienten til kontrol på hospitalet. Her udskiftes kanyle, og patienten kan evt. vælge en anden type taleventil. Der er flere forskellige muligheder. Blandt andet en taleventil med indbygget HME, hvilket anbefales af hensyn til opretholdelsen af en god lungesundhed. Taleventilen med indbygget HME udleveres af hospitalet.

Afgørelser fra Ankestyrelsen og Styrelsen for Patientklager

Principafgørelse 44-18 om hjælpemiddel - forbrugsgode - merudgift - sektoransvar - apoteksprodukt – behandlingsredskab

Vejledende ansvarsplacering

En trachealkanyle har et behandlende formål og betragtes som et behandlingsredskab i følgende sammenhænge:

- Når der er et lægefagligt behov for at foretage en tracheostomi og indsætte en trachealkanyle under indlæggelse.

HME (Varme og fugtudveksler)

Beskrivelse af produktet

En HME sidder enten udenpå åbningen (stomaet) i halsen (laryngectomerede) eller i kanylen (tracheostomerede), hvor hele eller dele af vejrtrækningen sker igennem. HME'en opvarmer, fugter og filtrerer indåndingsluften. HME'en fastgøres med et plaster, som placeres rundt om stomaet ved de laryngectomerede og i kanylen ved de tracheostomerede.

HME'en betragtes som den "nye næse". Næsens funktion er at fugte, varme og filtrere indåndingsluften.

Der findes forskellige typer HME'er. Nogle HME'er yder mere modstand end andre. Det afhænger af, hvor tætte filterne er. Den model, der bedst opvarmer, fugter og filtrer indåndingsluften, er den model, som er mest tæt i filteret. Det er samtidig den HME, der yder mest modstand, og som kræver flest kræfter at anvende.

Der findes HME'er med og uden indbyggede taleventiler. Taleventiler med indbygget HME anvendes til de tracheostomerede.

En HME skal udskiftes mindst én gang i døgnet, og hos nogle borgere flere gange. Hvis borger har meget slim, kan det være nødvendigt at anvende flere HME'er dagligt.

En HME kaldes også for "svensk næse".

Sammenhæng som produktet indgår i

En HME anvendes af patienter, der har fået foretaget en tracheostomi eller en laryngectomi.

De tracheostomerede trækker vejret både igennem næsen og stomaet i halsen. Dog mest igennem stomaet.

De laryngectomerede trækker kun vejret igennem stomaet i halsen, og de kan kun anvende en HME. Alle laryngectomerede kan og bør anvende en HME. Anvender man HME døgnet rundt viser studier, at man reducerer slim og hoste signifikant. Hvis hullet vil lukke sammen, kan der anvendes en tupe. Tuben kan

også anvendes i perioder, hvor patienten har brug for at aflaste huden omkring stomaet. De kan så anvende tube i stedet for plaster, og HME'en kan sættes fast i tuben.

Udstyr og tilbehør

Plastre til fastgørelse af HME'en og stomaservietter til pleje er eksempler på udstyr og tilbehør.

Udstyr og tilbehør, som er nært knyttet til og/eller nødvendigt at anvende sammen med hjælpemidlet/ behandlingsredskabet udleveres af den instans, som er ansvarlig for at udlevere hjælpemidlet/behandlingsredskabet. Det er den ansvarlige instans, der vurderer hvilket udstyr og tilbehør, der er nødvendigt/nært tilknyttet.

Se Ankestyrelsens principafgørelse 44-18 om udstyr og tilbehør.

Se "Bemærkninger og særlige aftaler".

Det primære formål med anvendelsen

Det primære formål med at anvende en HME (med og uden indbygget taleventil) er at opvarme, fugte og filtrere indåndingsluften for dermed at sikre en god lungesundhed og forebygge slim, hoste og infektioner. Det er et behandlende sigte, og HME'en er derfor et behandlingsredskab.

Dette gælder både for laryngectomerede og tracheotomerede patienter.

Se "Hjælp til fastlæggelse af det primære formål".

Kommentar [CJ1]: Det er ikke afklaret, hvem der udleverer HME ved laryngectomerede patienter.

Bemærkninger og særlige aftaler

Tale/kommunikation for laryngectomerede:

Under operationen fjernes både strube og stemmelæber og der indsættes en stemmeprotese/taleventil i den lille kanal mellem luftrøret og spiserøret enten under operationen eller senere efter 1-2 måneder.

Der er 3 forskellige kommunikationsformer:

Taleventilstemme:

Med stemmeprotesen/taleventilen er det muligt at tale ved at holde en finger for hullet i halsene (stemmeokklusion). På den måde bliver stomaet lukket, udåndingsluften bliver ledt gennem taleventilen og ind i spiserøret. Luften sætter spiserøret og svælget i svingninger, så der opstår lydbølger. Når lydbølgerne forplanter sig op i mundhulen, kan de formes til tale.

Når der anvendes en taleventil med indbygget HME, lukkes stomaet af ved tale med fingerokklusion.

Når fingeren løftes fra HME'en hopper den tilbage i den oprindelige position, hvor vejtrækningen igen foregår uhindret og indåndingsluften kan opvarmes, fugtes og filtreres.

Vibratorstemme:

Ved hjælp af en elektrisk lyd giver, som holdes ind mod halsen på et blødt sted, sendes vibrationer ind i svælget. Den lyd der dannes, kan bruges til at artikulere på og til at opnå en god og forståelig tale.

Den elektriske lyd giver er et kommunikationshjælpemiddel, der kan udlånes efter serviceloven.

Spiserørsstemme:

Nogle laryngectomerede kan ikke få glæde af en taleventil. De kan i stedet lære at danne spiserørsstemme ved at pumpe eller suge luft ned i den øverste del af spiserøret. Den lyd – kan som ved taleventilstemmen – formes til tale i mundhulen.

Både ved taleventilstemmen og spiserørsstemmen kan stemmen være så lav, at det er nødvendigt at anvende en talevibrator eller stemmeforstærker. Den elektriske lyd giver er et kommunikationshjælpemiddel, der kan udlånes efter serviceloven.

Vejledende ansvarsplacering

En HME har et behandlende formål og betragtes som et behandlingsredskab i følgende sammenhænge:

- Når der er et lægefagligt behov for at anvende en HME.

Stemmevibrator/talevibrator/stemmeforstærker

Beskrivelse af produktet

Stemmevibratore/talevibrator/stemmeforstærkere er elektriske lyd givere, der kan omsætte vibrationer og lyde til forståelig tale, og som kan forstærke lyden/talen. Lyden er mekanisk og kan virke fremmed.

Sammenhæng produktet indgår i

De elektriske lyd givere anvendes af patienter, der har fået foretaget en laryngektomi, og som har en svag ventil- eller spiserørsstemme. Det kan være af stor betydning for patienten, at de lærer at bruge en stemme vibrator, selvom de også kan tale ved hjælp af ventilen. De kan blive udsat for, at der sker noget med vævet omkring ventilen, som derfor må fjernes. Hvis patienten ikke mestrer at bruge stemmevibratoren, har de ingen stemme.

Udstyr og tilbehør

Batterier, hvis den er ledningsfri, er eksempler på udstyr og tilbehør.

Udstyr og tilbehør, som er nært knyttet til og/eller nødvendigt at anvende sammen med hjælpemidlet/ behandlingsredskabet udleveres af den instans, som er ansvarlig for at udlevere hjælpemidlet/ behandlingsredskabet. Det er den ansvarlige instans, der vurderer hvilket udstyr og tilbehør, der er nødvendigt/nært tilknyttet.

Se Ankestyrelsens principafgørelse 44-18 om udstyr og tilbehør.

Det primære formål med anvendelsen

Det primære formål med anvendelse af en elektriske lyd giver er afhjælpe en manglende eller nedsat kommunikationsevne. Det er et afhjælpende sigte, og den elektriske lyd giver er derfor et hjælpemiddel.

Se "Hjælp til fastlæggelse af det primære formål".

Vejledende ansvarsplacering

En elektrisk lyd giver har et afhjælpende formål og betragtes som et hjælpemiddel i følgende sammenhænge:

- Når den elektriske lyd giver kan afhjælpe en nedsat talefunktion.
- Når den elektriske lyd giver i væsentlig grad kan kan afhjælpe følgerne af den nedsatte kommunikationsevne.